

SEMINARIUM PROCESS FULLFÖLJDA STUDIER

3 SEPTEMBER

- **Program**
 - Inledning
 - Bakgrund nulägesanalysen
 - Nulägesanalys kvalitativt och kvantitativt
 - Nulägesanalysen mynnar ut i en processammanfattning.
- Fikapaus runt kl 10.
- Slut 12.00

HÄLSOKÄLLAN

Fyrbodal

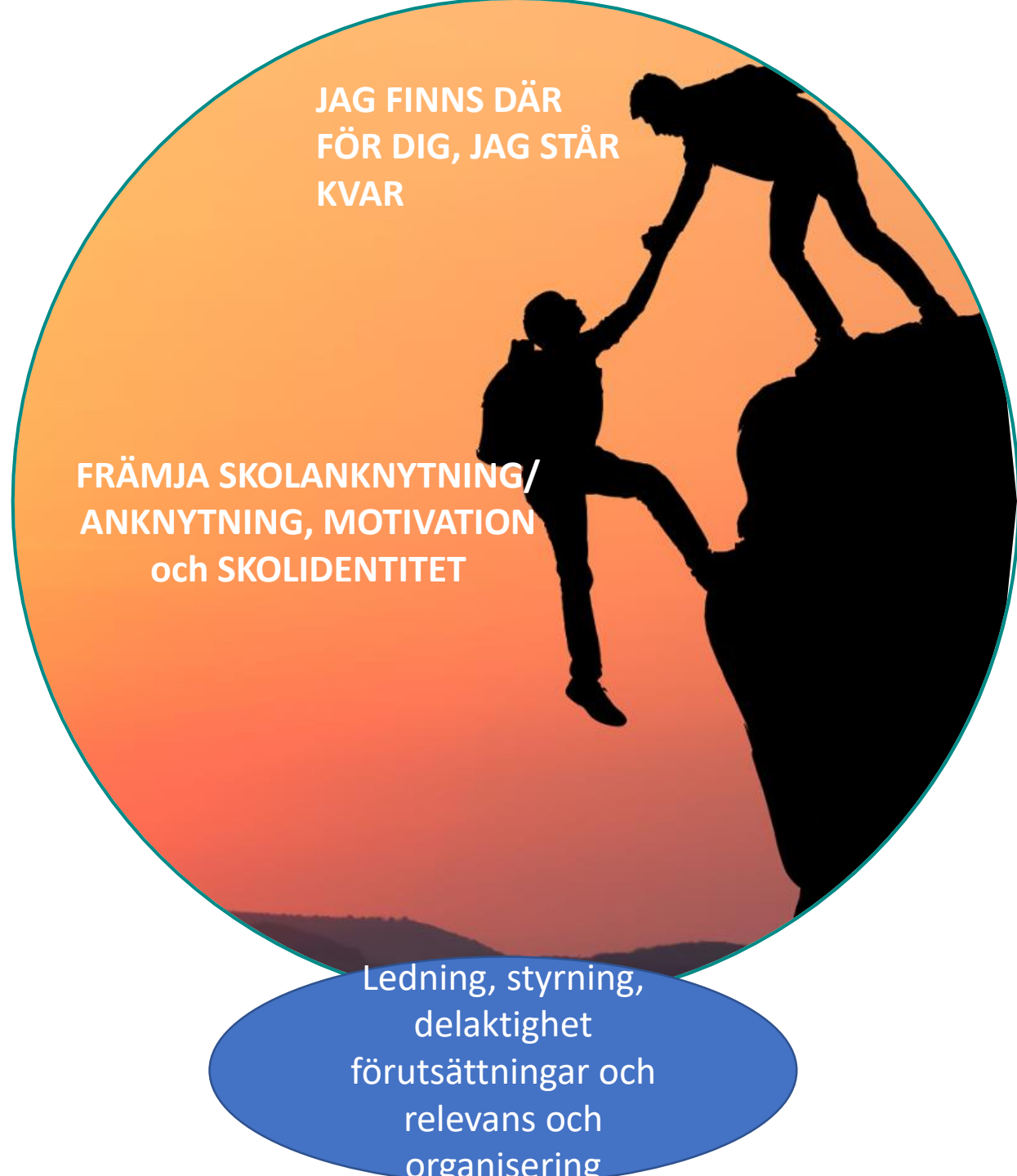
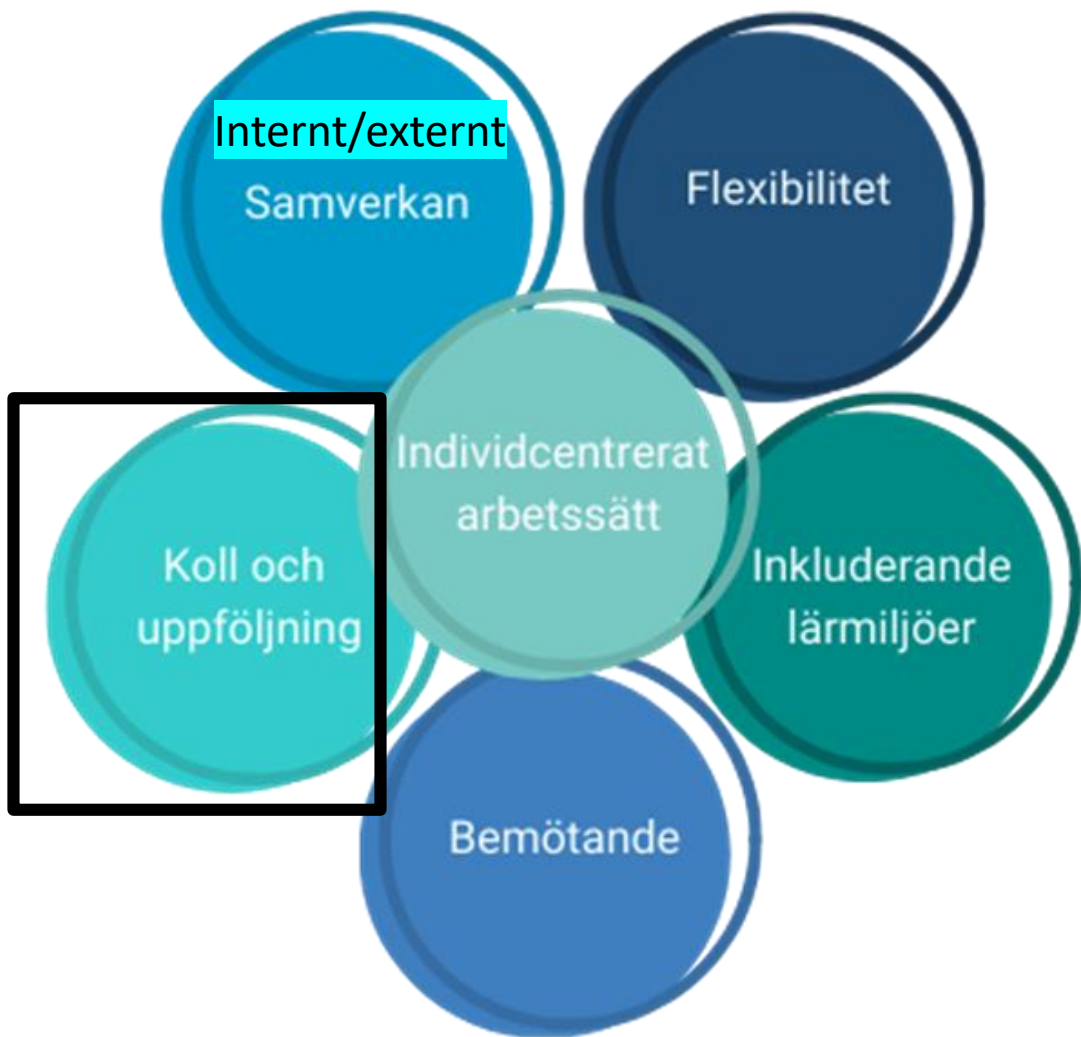

En berättelse om vår resa genom svenskt skolsystem. En pojke som började förskoleklass, uppväxt med en ensam vårdnadshavare.

- ”Vi kom till Sverige för 13 år sen. Ingen av oss kunde svenska då. Han började förskoleklass i Lund (som han placerades på, då jag kom som student). Från årskurs 1 bytte vi till en 'vanlig' kommunal "svensk" skola. Redan i förskoleklass misstänkte jag att han hade dyslexi. I årskurs tre kom diagnosen – han har dyslexi. Diagnosen i sig ändrar inte så mycket. Han behöver lära sig läsa och skriva. Han vägrar bestämt att använda stödverktyg. Han vill skriva förhand, han vill läsa texterna, inte få de upplästa. Det är tufft, men vi får stöd. Under tuffaste tider finns det 5 olika pedagoger som arbetar extra med honom och ger honom den hjälp han behöver”

8 juni 2020

Framgångsfaktorer
En skola för alla

”Både elever och lärare behövs för att lyckas...Om läraren är snäll och rolig, då bryr man sig mer och gör mer hemma. Vet man att läraren bryr sig kan det vara roligare att gå till den lektionen. Eleverna blir mer engagerade om det är bra och engagerade lärare och personal...Det ska det vara... annars blir det skit”.

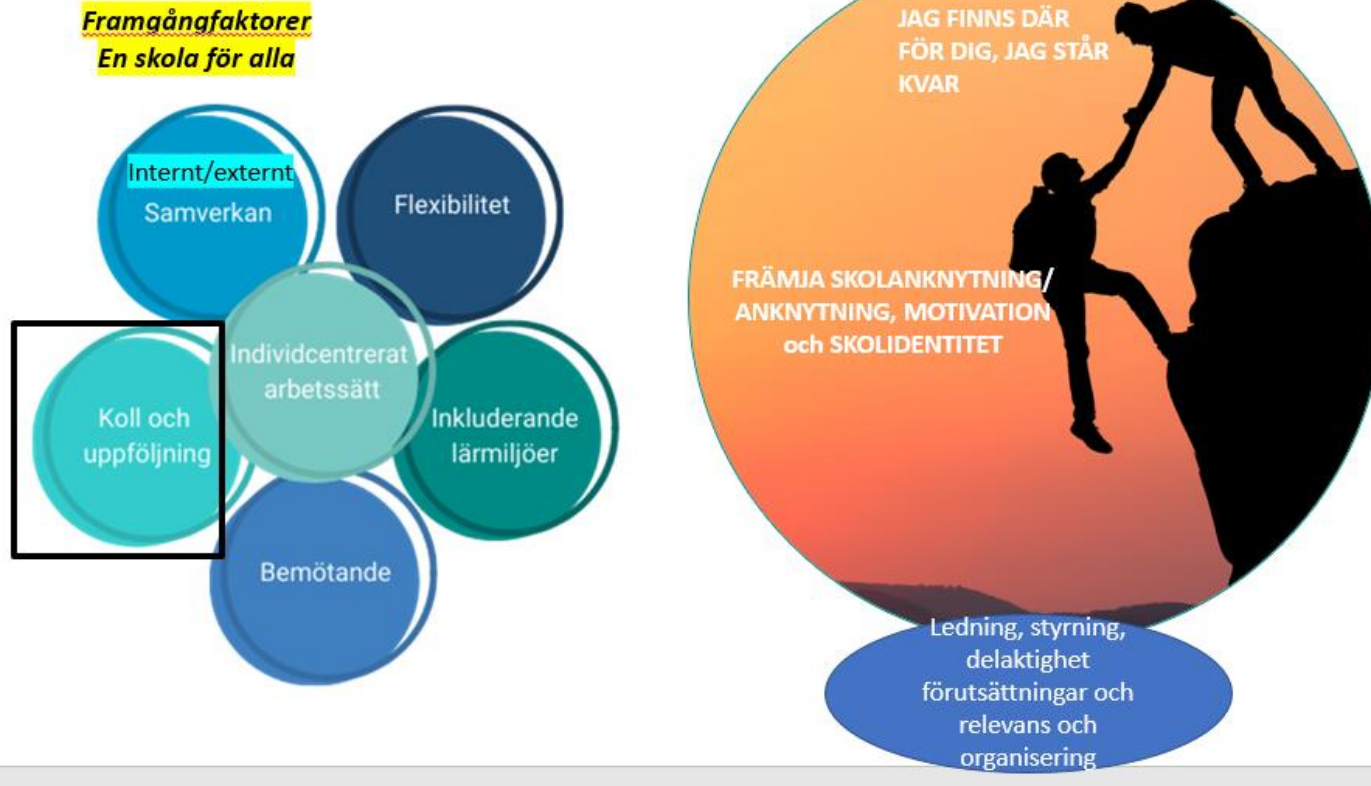
Har man en bra lärare och personalen som bryr sig, då vill man komma i tid och få bra betyg och så, har man inte en bra lärare så funkar det inte ”? (“Zackaria 12 år”)

”Det som bidrar till elevers resultat (enligt Hattie, Timerperley m fl) ”

”Allt”
spelar
roll

VILKA ÄR VI?

Övning diskutera/reflektera på plats...

- Namn
- Arbetar som
- Utifrån bilden (och begreppen) extra viktigt för mig....
- Fråga sen sist

Faktorer i arbetet (på individnivå) med barn och ungdomar som främjar fullföljda studier

- Hjälpa andra
- God social kapacitet
- **Hjälp med planering, framförhållning**
- Positivt självförtroende
- God självkänsla
- Vill prestera, göra sitt bästa
- **Erfarenhet från framgång i skolan**
- **Hög trivsel i förskola/skola**
- **Nära relationer till vuxna**
- Välfungerande i skolan
- Hög KASAM
- Intelligens och Kreativitet
- Hög aktivitet och energi
- ***Hobbys och intressen***
- Fysiskt aktiv
- God fysisk hälsa
- ***Optimism och framtidstro – vem jag är och vill vara....***
- Framgångsrik Coping
- **Goda kamratrelationer**
- **Jämnt/lätt temperament**
- Inre locus of control
- **Läsning för nöjes skull**
- God impuls kontroll

Anpassat efter Lamb et al 2004, 2008 o.s.v.;
Klima, 2005, NDPC, 2007; Dale, 2011; Hugo, 2011; Hattie, 2018,
Skolverket, 2019; Antonovsky 2005

Skyddande faktorer (Antonovsky, 2005)

KASAM – Begriplighet, Hanterbarhet och Meningsfullhet

LÅG

HÖG

COPINGFÖRMÅGA

Destruktiv Coping

Framgångsrik Coping

Flykt

Förhandla

Undvikande

Problemlösning

Bedövande

Socialt stöd

Konfrontation

Professionellt stöd

Rigiditet

Optimism

Stor Självkritik

Humor

Diskvalificering

Positiv omformulering

Anpassning

Jämförelse

Önsketänkande

Magiskt tänkande

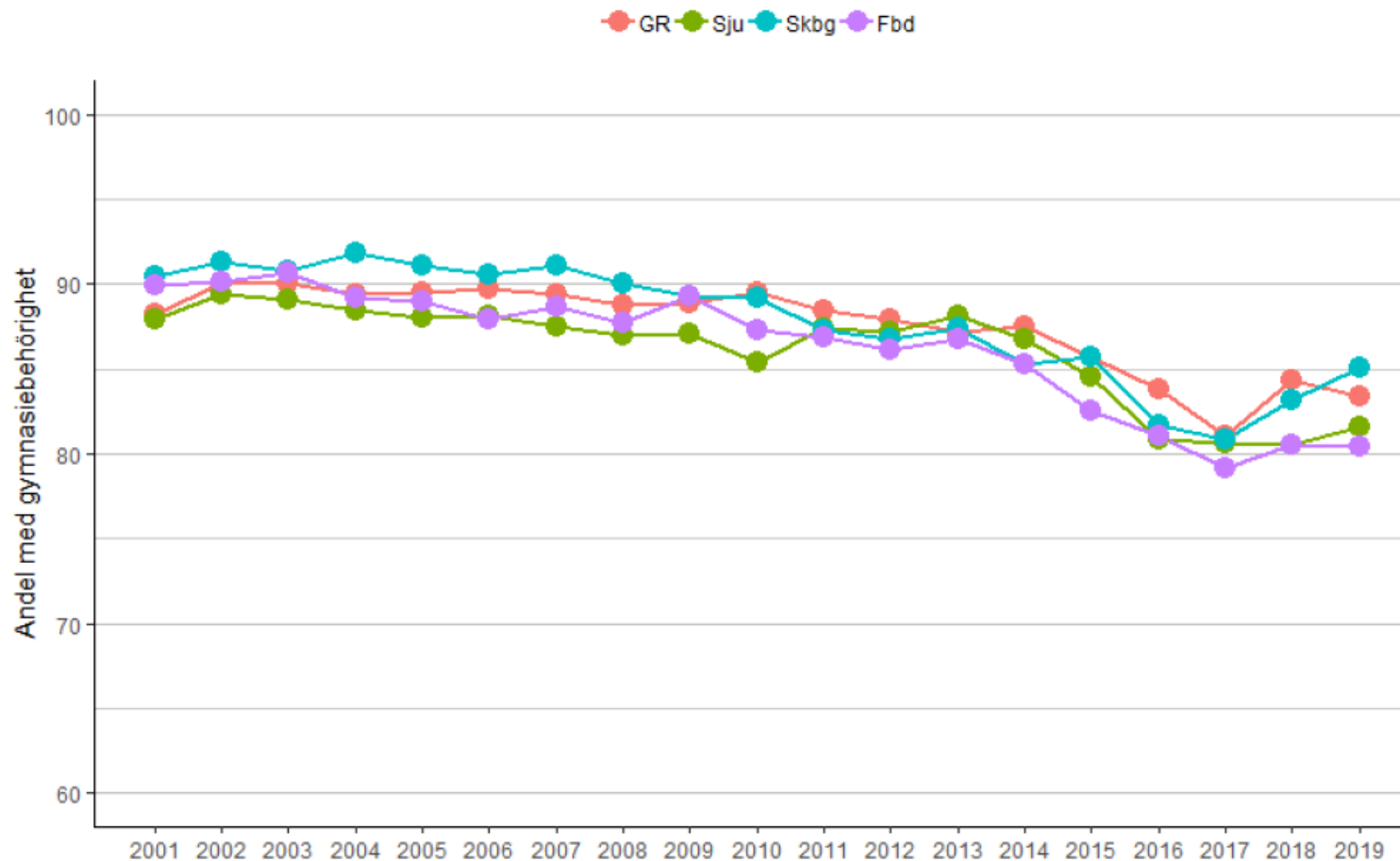
Ökat andel gymnasiebehörighet 2020 nationellt (85,3 % enligt UHR:s preliminära siffror)

86,7 %

84 %

Figur 1 Andelen avgångselever år 9 med behörighet till gymnasieskolans yrkeslinje per delregion 2001–19. Andelen inkluderar samtliga elever, inklusive nyanlända elever och elever med oklar bakgrund i Västra Götaland. Källa: SIRIS/Skolverket.

Syfte och mål – ”Fullföljda studier Fyrbodal”

- Syftet är att barn och ungdomar rustas till att bli behöriga till ett nationellt gymnasieprogram
- och att färre hoppar av skolan (rustas för ett Introduktionsprogram)

- **Det långsiktiga effektmålet är att processtödet ska att öka andelen behöriga elever till de nationella programmen på gymnasiet på deltagande skolor**

Bild 3. Effektkedja för fullföljda studier

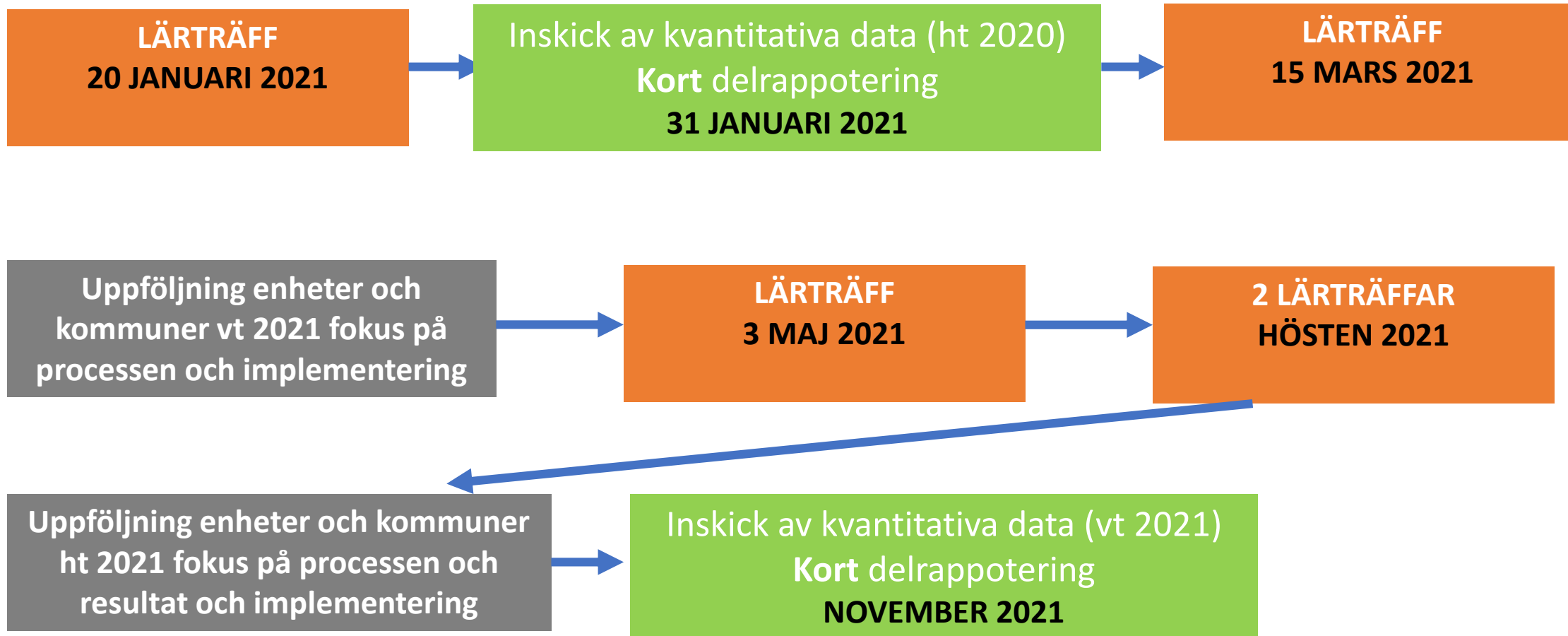
Bild över kopplingen mellan skolanknytning och i förlängningen fullföljda studier.

Årsplan läsåret 2020

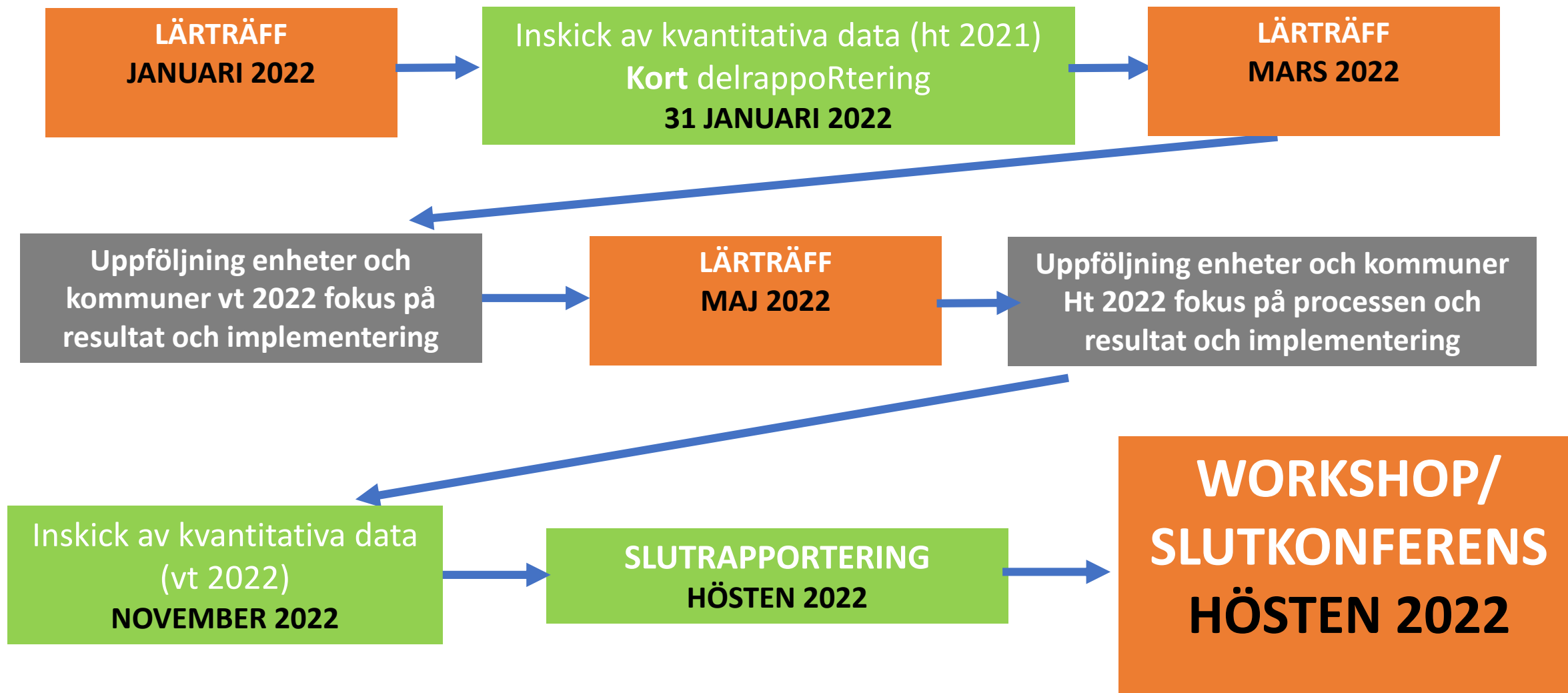
Årsplan läsåret 2021

Fortsatt arbete Implementering av utvecklade arbetssätt, rutiner etc

Årsplan läsåret 2022

Fortsatt arbete Implementering av utvecklade arbetsätt, rutiner etc

Nulägesanalys organisation/individ

Tre steg för nulägesanalys

Identifiera barn/ elever som riskerar att inte bli behöriga (till ett nationellt gymnasieprogram)/som har utmaningar i skolan (och förskola på familjecentralen)

Kartlägga deras behov

Organisationens nuläge

Lärdomar leder till förfinat utvecklingsarbete.

Bygger på beprövad erfarenhet från En skola för alla och Plug In

*Vilka är ungdomarna?
Vad **kan** de? Vad **vill** de?*

- Nulägesanalys – individ och organisation,
- Organisatorisk beredskap för hållbar satsning – implementering.

Förutsättningar

- Utvecklingsarbetet varar mot verksamhetens behov
- Berörda och delaktiga i förändringsarbetet behöver uppfatta vinsterna
- Alla som deltar i utvecklingsarbetet behöver dela målbilden
- Förståelse och kunskap om vad varje part har att bidra med.
- Ägarskapet behöver delegeras till verksamheten som ska genomföra förändringen – bred förankring
- Ledning behöver skapa förutsättningar kring utvecklingsarbetet (tid resurser, organisering etc)

Utgångspunkter för utvecklingsarbetet på enhetsnivå

- Bakgrund och **nulägesanalys**
- Projektidé
- Övergripande mål
- Lokala mål på enhetsnivå
 - Organisationsnivå
 - Individnivå
- Målgrupp
- Metoder och aktiviteter (Hur)
- Organisation (Vem/vilka involveras)
- Uppföljning och utvärdering

[Mynnar ut i en kort processammanfattning - som du hittar här](#)

perspektiven jämställdhet, icke diskriminering och tillgänglighet

Organisation (hela skolan – exempel)

Utvecklingsgrupp - exempel (genomför)

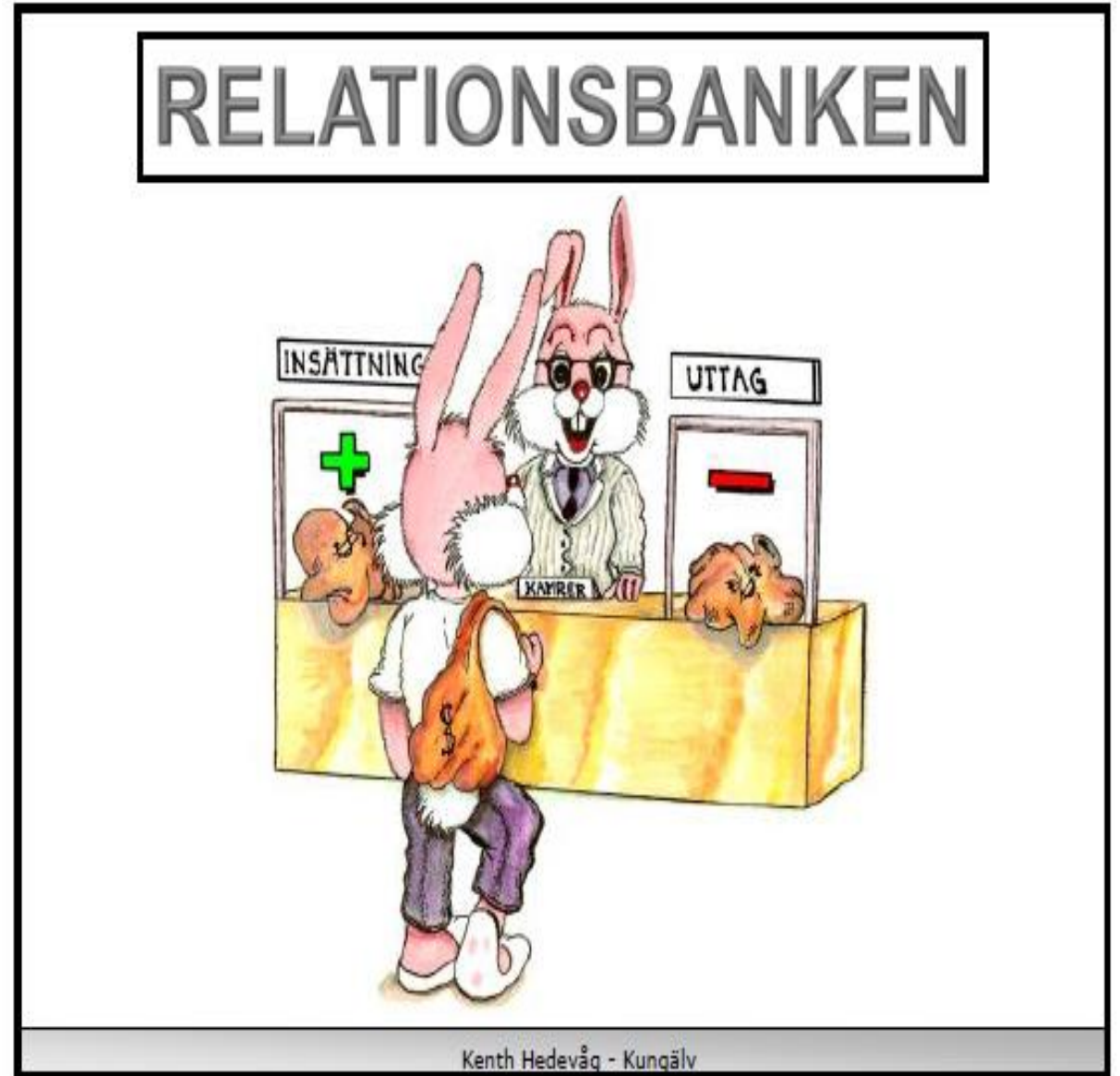
- Prersonal
- Administratör
- Kurator
- Skolsköterska
- SYV
- Elevcoach
- Specialpedagog
- Socialpedagog
- Arbetslagsledare
- Arbetslagsledare
- Lärare

Strategisk projektgrupp (skapar förutsättningar)

- Rektor, områdeschef
- Utbildningschef och elevhälsoschef

Calle, Alexandra och Mostafa

- *Calle* som fick tillbaka sin skolidentitet *Alexandra* med mycket hög problematisk skolfrånvaro. Båda blev gymnasiebehöriga.
- *Mostafa* ny i Sverige i årskurs 7

”Känslan av att kunna ”

”Synligt lärande ”

Exempel på (två) rapporter) forskning kring tidiga insatser

Ulrika Ekstam
Heidi Hellstrand
Johan Korhonen
Pirjo Aunio

**Forskningsbaserade
kartlägnings- och
interventionsmaterial i matematik
för elever i Svenskfinland**

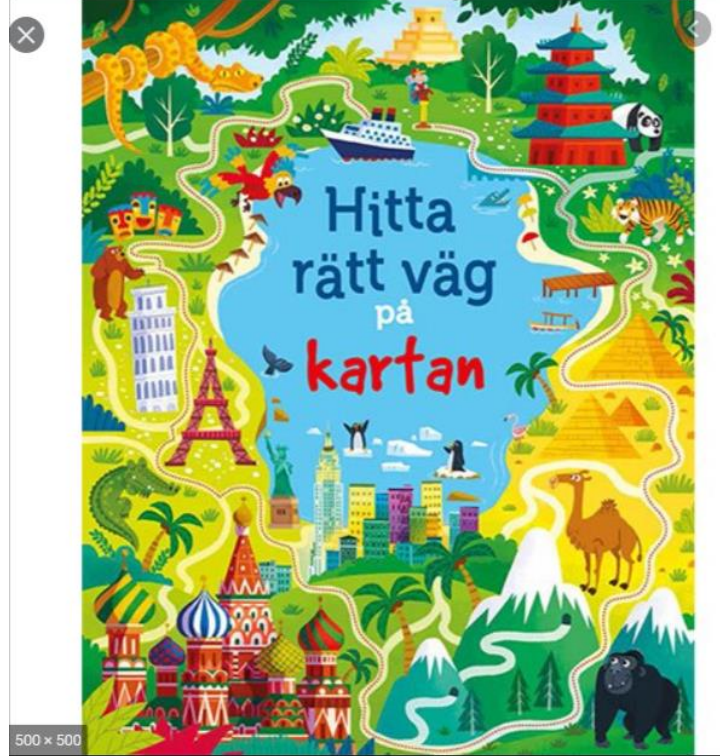
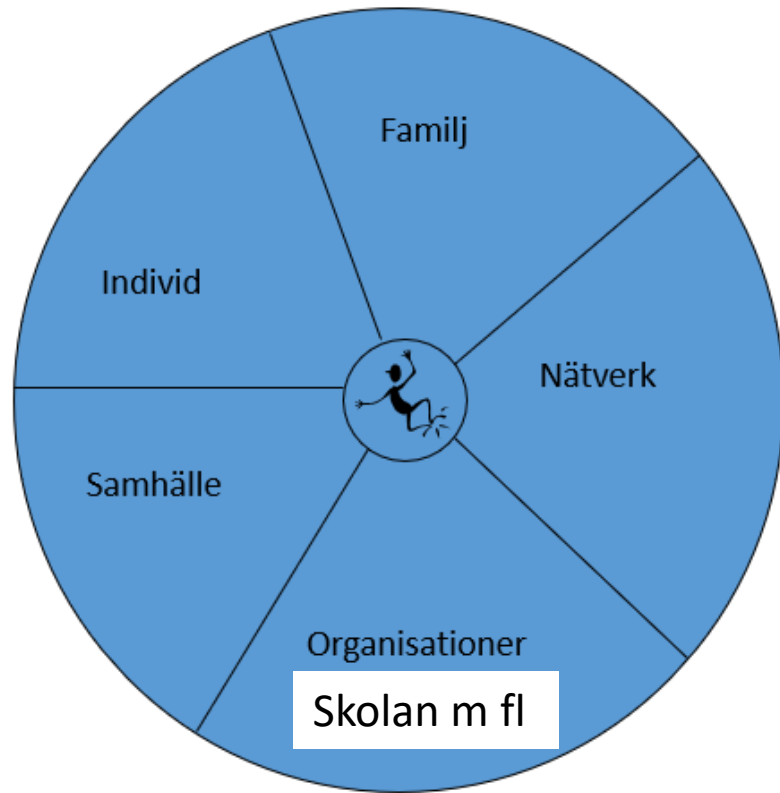
En god start

– en ESO-rapport om tidigt stöd i skolan

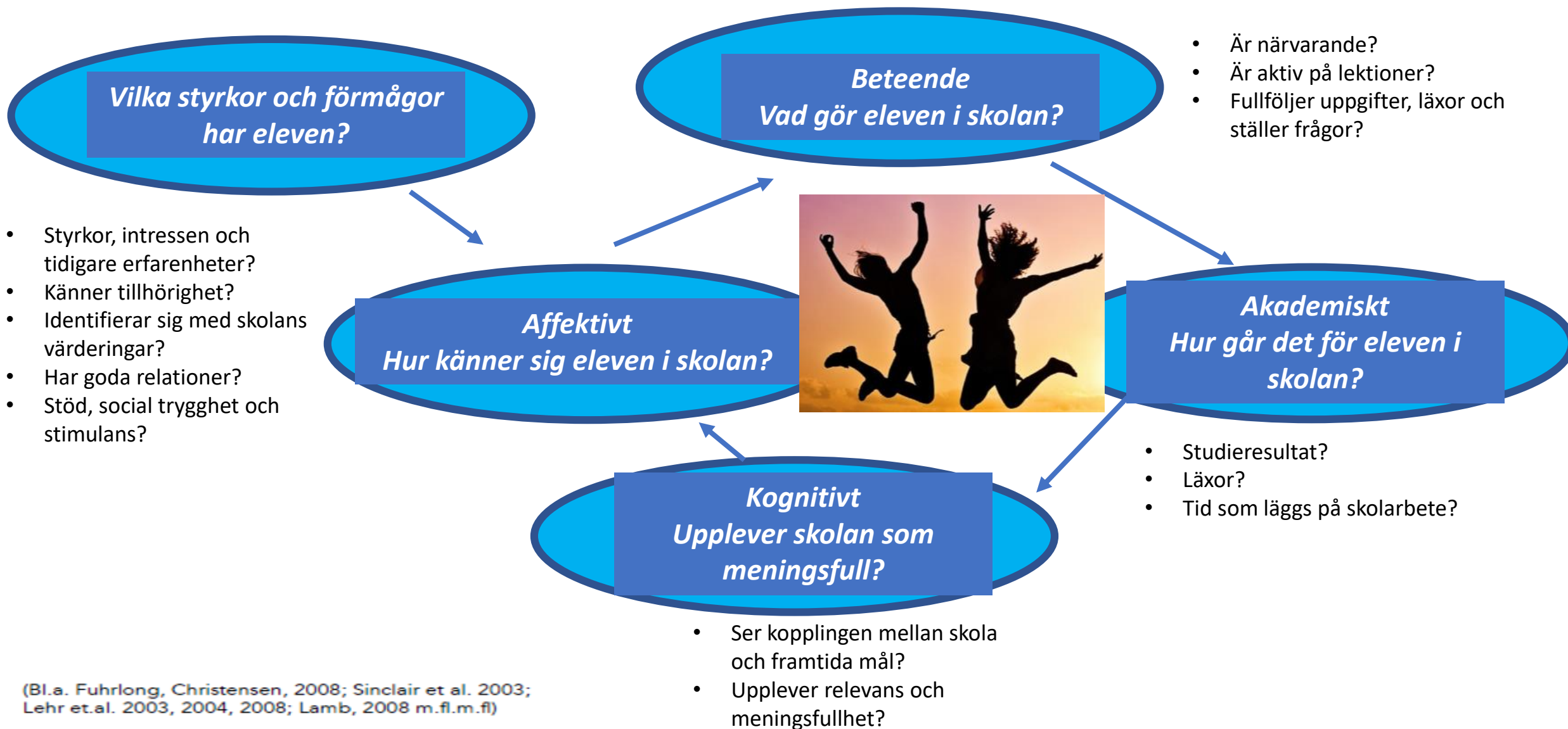
*Camilo von Greiff
Anna Sjögren
Ing-Marie Wieselgren*

Nulägesanalysen kopplat till en processplan är central

Nulägesanalys individ – kvalitativt [hittar du här](#)

(Bl.a. Fuhrlong, Christensen, 2008; Sinclair et al. 2003; Lehr et.al. 2003, 2004, 2008; Lamb, 2008 m.fl.m.fl)

Nollvärde för kunskapsläge och frånvaro

Rullist	Rullist	Rullist	Rullist	Fritt svar
Åk 6-9	Åk 6-9	Åk 6-9	Åk 6-9	Åk 6-9
Betyg i SV	Betyg i SVA	Betyg i MA	Betyg i EN	Antal godkända betyg totalt, inklusive kärnämnen

SAMT KUNSKAPSMÅL OCH NÄRVARO ÅK 1-5

Fritt svar	Fritt svar
Samtliga elever	Berörda elever
Frånvaro (giltig och ogiltig) i procent vid senaste mättillfället, genomsnitt över terminen	Eventuell förtydligande kommentar

	Inskrivningsdatum (åååå-mm-dd)	Lista för avidentifiering	Juridiskt kön	Årskurs	Nyanländ
Skola					

Koll och
uppföljning

Organisatoriskt [hittar du här](#)

Torpaskolan Norr och Söder

Välkommen till vår 7-9 skola!

5-nulagesanalysen-fullföljda-studier-
fyrbodal-grundskolan

Filstorlek: 339 KB, Filtyp: pdf

individuell-nulagesanalys-kvalitativa-fragor-
som-stod-i-samtal-med-eleven

Filstorlek: 135 KB, Filtyp: pdf

KVANTITATIVA VÄRDEN ORGANISATIONSNIVÅ

**OBS –VI ANVÄNDER ERA
BEFINTLIGA SYSTEM OM DE
FINNS?**

<i>Fritt svar</i>	<i>Fritt svar</i>	<i>Fritt svar</i>		<i>Fritt svar</i>	<i>Fritt svar</i>	<i>Fritt svar</i>	<i>Fritt svar</i>		<i>Fritt svar</i>	
Hur stor andel av alla elever på skolan är godkända/bedöms nå kunskapskraven i kärnämnen och minst ytterligare 5 ämnen?	Hur stor andel av alla som vars juridiska kön är tjej på skolan är godkända/bedöms nå kunskapskraven i kärnämnen och minst ytterligare 5 ämnen?	Hur stor andel av alla vars juridiska kön är kille på skolan är godkända/bedöms nå kunskapskraven i kärnämnen och minst ytterligare 5 ämnen?		Hur stor andel av alla som enligt skollagens definition är nyanlända på skolan är godkända/bedöms nå kunskapskraven i kärnämnen och minst ytterligare 5 ämnen?	Genomsnittlig frånvaro (giltig och ogiltig) i procent för samtliga elever på skolan	Genomsnittlig frånvaro (giltig och ogiltig) i procent för de elever vars juridiska kön är tjej på skolan	Genomsnittlig frånvaro (giltig och ogiltig) i procent för de elever vars juridiska kön är kille på skolan		Genomsnittlig frånvaro (giltig och ogiltig) i procent för de elever som enligt skollagens definition är nyanlända på skolan	Eventuell förtydligande kommentar

Kommun och skolnivå

KVANTITATIVA VÄRDEN ORGANISATIONSNIVÅ

OBS –VI ANVÄNDER ERA
BEFINTLIGA SYSTEM OM DE
FINNS – kontakta Helen...

<p>"Fritt svar" betyder att du själv skriver i ditt svar i rutan. "Rullist" betyder att du väljer ett svar från rullisten i varje ruta.</p> <p>Om det saknas information för någon fråga, välj då x (värde saknas).</p>	Nollvärde för kunskapsläge och närvaro					<p>Av de elever som enligt skollagens definition är nyanlända i årskurs 9, hur stor andel är godkända i kärnämnen och ytterligare minst 5 ämnen?</p>
	Fritt svar	Fritt svar	Fritt svar	Fritt svar	Fritt svar	
	Skola	Hur stor andel av eleverna i årskurs 9 var behöriga till ett nationellt gymnasieprogram från föregående läsår?	Hur stor andel av eleverna i årskurs 9 är godkända i kärnämnen och ytterligare minst 5 ämnen?	Av de elever vars juridiska kön är tjej i årskurs 9, hur stor andel är godkända i kärnämnen och ytterligare minst 5 ämnen?	Av de elever vars juridiska kön är kille i årskurs 9, hur stor andel är godkända i kärnämnen och ytterligare minst 5 ämnen?	

Kommun och skolnivå

Nulägesanalys - vilka elever riskerar skolavhopp/att inte klara kunskapsmålen och eller har problematisk skolfrånvaro och / eller att inte bli gymnasiebehöriga?

Som ett sätt att identifiera elever som riskerar att inte fullfölja sina studier och som har en bristande skolanknytning kan ni undersöka och svara på följande frågor kring era elever. Om ni vill prioritera rekommenderas de fetmarkerade frågorna.

Kartläggning och nulägesanalys

• **Vem/vilka kartlägger?**

• **Vilka ytor finns att tillgå?**

• **Vilka dokument?**

• **Hur organiseras möten mellan personal och elev/elever**

1. *Vad gör eleven i skolan? (beteende)?*

- **Är ni som professionella oroliga för elevens frånvaro? Har elevens frånvaro ökat? Har hen redan hög frånvaro?**
- **Har eleven konfliktfyllda relationer med andra elever?**
- **Har eleven konfliktfyllda relationer med lärare/vuxna?**
- Är eleven inte aktiv under lektionerna? Deltar eleven inte i undervisningen?
- Genomför eleven sina uppgifter med minst godkänt resultat?

2. *Hur går det för eleven i skolan (akademiskt):*

- **Riskerar eleven att inte nå målen i något ämne? Om ja – hur många?**
- Är eleven i behov av extra anpassningar?
- Finns åtgärdsprogram upprättat med eleven?

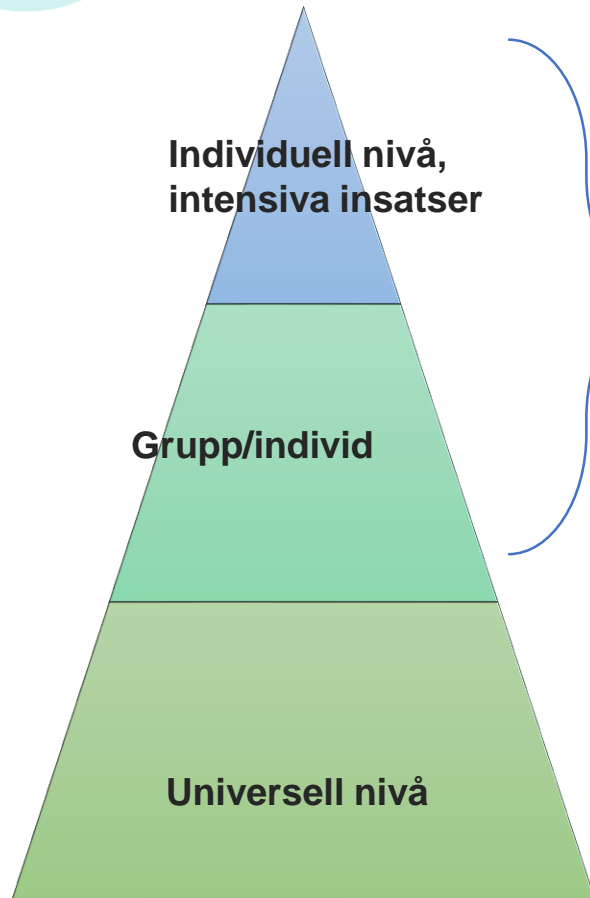
3. *Upplever eleven skolan som meningsfull? (kognitivt)*

- **Värderar eleven skolan som viktig?**
- Kan eleven hantera utmaningar som hen ställs inför (fight for flight?)
- Har eleven bristande inlärningsstrategier?
- **Saknar eleven en koppling mellan skola och framtida mål?**
- Upplever eleven att tillvaron inte är meningsfull och relevant?

4. *Hur känner sig eleven i skolan (psykologiskt/affektivt)?*

- **Saknar eleven goda relationer med andra elever i skolan?**
- **Upplever ni att eleven saknar tillhörighet och samhörighet i och med skolan?**
- Påverkas eleven negativt av klassrumsklimatet?
- **På vilket sätt bidrar eleven till klassrumsklimatet (positivt/negativt)?**

Koll och uppföljning - individcentrerat

- Koll i övergångar
- Behöver få koll på orsakerna till det som hindrar progression
 - Bred koll – ex. skolsocial kartläggning
- Tät uppföljning av insatser för individ – hur fungerar det? Framsteg? Hur gör vi nästa gång?

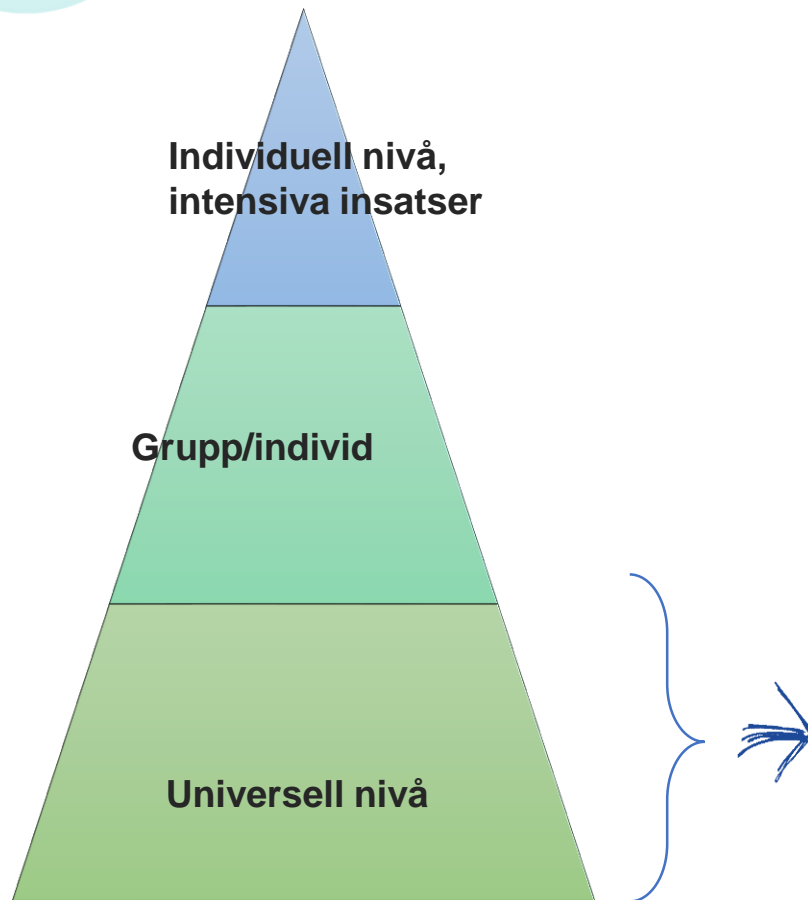
NULÄGESANALYS - **KARTLÄGGA ORGANISATIONEN**

- Individnivå
 - Vilka stödstrukturer erbjuder ni målgruppen på individnivå?
 - Vilka insatser fungerar (hur vet ni?) och vilka behöver utvecklas?
 - Exempel på frågeställningar att resonera om:
 - Kan ni ge exempel på vanligt förekommande extra anpassningar och särskilt stöd inom skolan? I vilken utsträckning räcker dessa för att möta målgruppens behov?
 - Finns personal som regelbundet följer upp frånvaro och närvaro?
 - Vilken roll har mentorer kring målgruppen?

NULÄGESANALYS - **KARTLÄGGA ORGANISATIONEN**

- **Vilka styrkor och svagheter ser ni i det arbete som idag görs kring elever som riskerar skolavhopp/har problematisk frånvaro eller inte klarar kunskapsmålen/eller som riskerar att inte bli gymnasiebehöriga?**
- Vilken kompetens och vilka professioner finns i organisationen kring dessa elever? Hur arbetar man för att sprida den kompetensen?
- Hur ser samverkan ut mellan interna (inom skolan och med föräldrar) och externa aktörer (socialtjänst, fritid, hälso- och sjukvård kring att erbjuda målgruppen relevant stöd
- Finns tydliga rutiner för koll och uppföljning (exempelvis riskindikatorer kring betyg/resultat, närvaro och frånvaro etc). Hur efterlevs dessa rutiner?
- Finns det ett gemensamt förhållningssätt kring bemötande mellan professionella och elever? I vilken utsträckning betonas det relationella arbetet i organisationen? Kännetecknas verksamheten mellan kollegor av gemenskap och gott bemötande eller är det en "struprörsverksamhet"?
- Hur är utvecklingsklimatet på din/er enhet?
- Finns det en vana att arbeta fram flexibla lösningar med elever?

Koll och uppföljning – gynnsamt för alla

- EWS – Elevuppföljningssystem
 - "Koll" på riskindikatorer och progression
 - "Koll" på mer än bara betyg och frånvaro
- Tydliga rutiner och insatsrepertoar
- **Koll på behov (helhetsperspektiv) för att kunna anpassa verksamhet**
- **Uppföljning av resultat av insatser/förändringar för grupper/individer**
- Uppföljning av resultat överlag – systematiskt kvalitetsarbete för vidare utveckling/anpassning.

Nulägesbeskrivning

– ett stöd i huvudmannens arbete med nyanlända elever

Det finns samsyn i förhållningssätt där all personal tar ett gemensamt ansvar och de nyanlända eleverna är hela skolans angelägenhet.

Hur syns detta? Beskriv!

Huvudman	Rektor	Lärare och övrig skolpersonal

- Vi har kunskap och kompetens om nyanlända elevers lärande (Hur märks detta, beskriv)?
- **Alla lärare arbetar språk- och kunskapsutvecklande i ämnesundervisningen?**
- De nyanlända eleverna möter tankemässigt krävande uppgifter och får samtidigt stöd i sitt lärande?
- De nyanlända eleverna möts av höga förväntningar på sina förmågor?
- De nyanlända eleverna ges möjlighet att utveckla ämneskunskaper och språk parallellt?
- **De nyanlända eleverna ges studiehandledning på modersmålet utifrån de enskilda elevernas behov?**
- **De nyanlända eleverna och elever med annat modersmål än svenska erbjuds och deltar i modersmålsundervisning?**
- Det finns förutsättningar för elevens sociala delaktighet. De nyanlända eleverna ges möjligheter att lära känna icke nyanlända jämnåriga elever?

Kartläggning nyanlända

De nyanlända eleverna ges studiehandledning på modersmålet utifrån de enskilda elevernas förutsättningar och behov.

Hur syns detta? Beskriv!

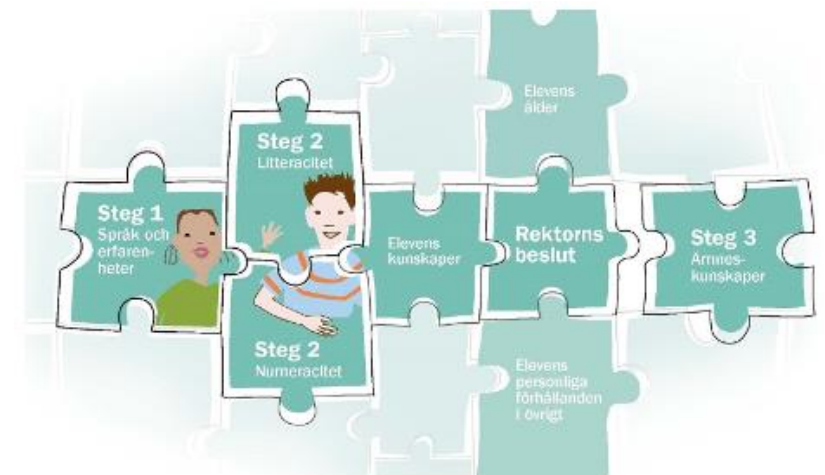
Huvudman

Rektor

Lärare och övrig skolpersonal

Framgångsfaktorer

- Språk (De nyanlända eleverna ges studiehandledning på modersmålet utifrån de enskilda elevernas behov)
- yrkespraktik/yrkeskurser/arbetslivskunskap
- studie- och yrkesvägledning
- Kombinerad modersmålsundervisning med ämnesundervisning
- Tidigare kunskaper och erfarenheter
- Kartläggning av språk, erfarenheter etc

- Samtal(kartläggning av psykisk hälsa/ohälsa (TMO) och
- att få sitt uppehållstillstånd

Utvecklingsinsatser kopplat till koll och uppföljning (utifrån nulägesanalysen)

Insatser individ/grupp

- intensivt individuellt stöd
- holistiskt stöd
- förtroendefulla relationer
- stärka anknytningen
- erfaren personal
- kontinuitet i relationer/arbete
- ”tydlig uppföljning”
- överskådliga uppgifter med uppnåbara konkreta resultat

Organisation/system insatser

- tydlig uppföljning och mål
- trygg miljö
- flexibilitet i utformning av undervisningen
- bygga känsla av samhörighet
- Skapa och bygga förtroenden
- höga förväntningar
- Anpassningar och flexibla lärmiljöer
- Tydliga närvaro/frånvarosystem och uppföljning av betyg, prestationer som fungerar i hela kedjan

Anpassat efter Lamb et al 2004, 2008 o.s.v.;

Klima, 2005, NDPC, 2007; Dale, 2011; Hugo, 2011; Hattie, 2018, Skolverket, 2019

Utvecklingsinsatser kopplat till koll och uppföljning (utifrån nulägesanalysen)

Insatser med stöd i forskningen

- *Systematiskt kvalitetsarbete* med koppling till **styrning och mål, ledarskap och kunskaper** utifrån forskning och fakta.
- **Att förändra normer** för att skapa en skolkultur med fokus på **blivande, Skolans förmåga att möta elevers olika förutsättningar** genom att skapa inkluderande lärmiljöer, arbeta kompensatoriskt med centrala förmågor och studieteknik, göra förändringar i undervisningen och erbjuda eleverna fler sätt att redovisa sina kunskaper.
- **Att arbeta med motivation** för att bidra till att eleverna utvecklar den drivkraft som behövs för att nå goda skolresultat.

Ernestam (2019). Se, förstå, förändra.

[Till boken!](#)

Olika nivåer av främjande, förebyggande och åtgärdande arbete

Individuell nivå, intensiva insatser

Extra anpassningar & särskilt stöd,
förstärkt mentorskap, individuell kartläggning
och konstruktivt samarbete med vårdnadshavare

Gruppnivå

Exempel: studieverkstäder, studie och yrkesvägledning
i grupp, förstärkt studiestöd, studiebesök och
samarbete med praktik-/ arbetsplatser

Universell nivå

Exempel: Uppföljningssystem närvaro, gemensamma
bemötandestrategier, lektionsstruktur (gemensamma ritualer
för start och avslut) överlämningsrutiner från grundskola till
gymnasieskola

NÅGRA EXEMPEL

- Processen (var är vi, vart ska vi, hur gör vi och hur blev det)
- Nulägesanalys
- Kontinuerlig och tät uppföljning
- Samverkan (internt, externt och med ungdomen och vårdnadshavare)
- Studie- och strukturstöd i olika ämnen och kring närvaro och skolanknytningen
- Delaktighet i sin egen progression
- Språkstöd och tolkning
- Kamrateffekter/gruppen
- Närvarocoachning
- Samarbete skola och arbetsliv/praktik
- Stärka övergångar och samarbete mellan förskola/skola olika stadier m m
- Elevhälsostöd
- Förutsättningar och hållbara strukturer (*ledning, styrning och förankring på hela enheten – relevans, delaktighet och förutsättningar för implementering*)

Inkluderande lärmiljöer

Framgångsfaktorer

Inkluderande
lärmiljöer

Samverkan

Flexibilitet

Individcentrerat
arbetsätt

Koll och
uppföljning

Bemötande

Utvecklad
skolidentitet

Närvaro och
betyg/kunskapsmål

Kamrateffekter

JAG FINNS DÄR
FÖR DIG, JAG STÅR
KVAR

FRÄMJA ANKNYTNING,
MOTIVATION och
SKOLIDENTITET

Ledning, styrning,
delaktighet
förutsättningar
och relevans

Vi syns inbokat
seminarium på din
skola
och tillsammans alla
den 2 december
-då med fokus på era
färdiga processplaner

Ha gärna kontakt med oss!

Helen Helleborn

Handläggare Antagning Fyrbodals

Fyrbodals kommunalförbund

Telefon: 0522-44 08 50

Postadress: Box 305, 451 18 Uddevalla

Besöksadress: Riverside, Museigatan 2, Uddevalla

www.fyrbodals.se

Henrik Erlandsson

Verksamhetsutvecklare/utbildare Hälsokällan
Processledare fullföljda studier Fyrbodals

Fyrbodals Kommunalförbund

Telefon: 0522-44 08 52 Mobil: 070-20 99 482

Postadress: Strömstadsvägen 48, 451 50

Uddevalla

Besöksadress: Strömstadsvägen 48, Uddevalla

www.halsokallanfyrbodals.se

Nedan bakgrundsbilder

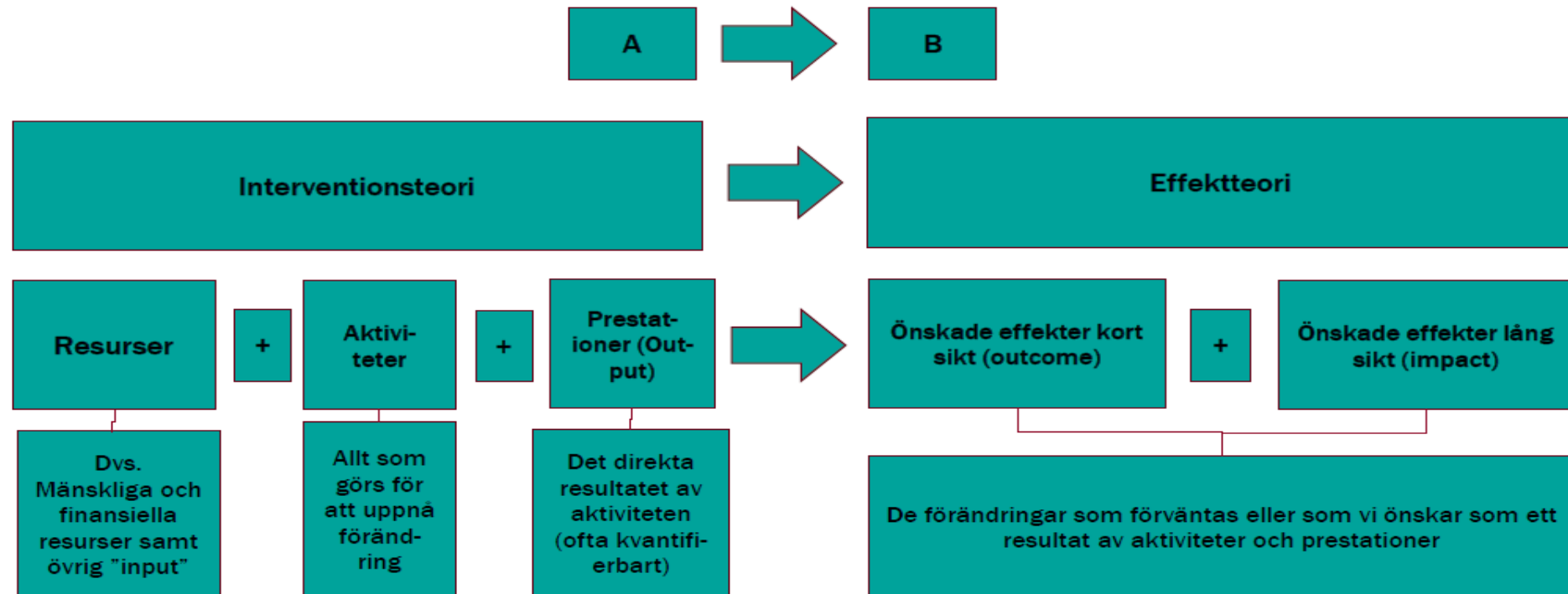
Nulägesanalys – projektidé - projektsammanfattning

- Nulägesanalys
 - Individnivå (de som ska vara med i projektet)
 - Organisationsnivå (hur görs kopplingar till denna)
- Formulera projektidé och en projektsammanfattning

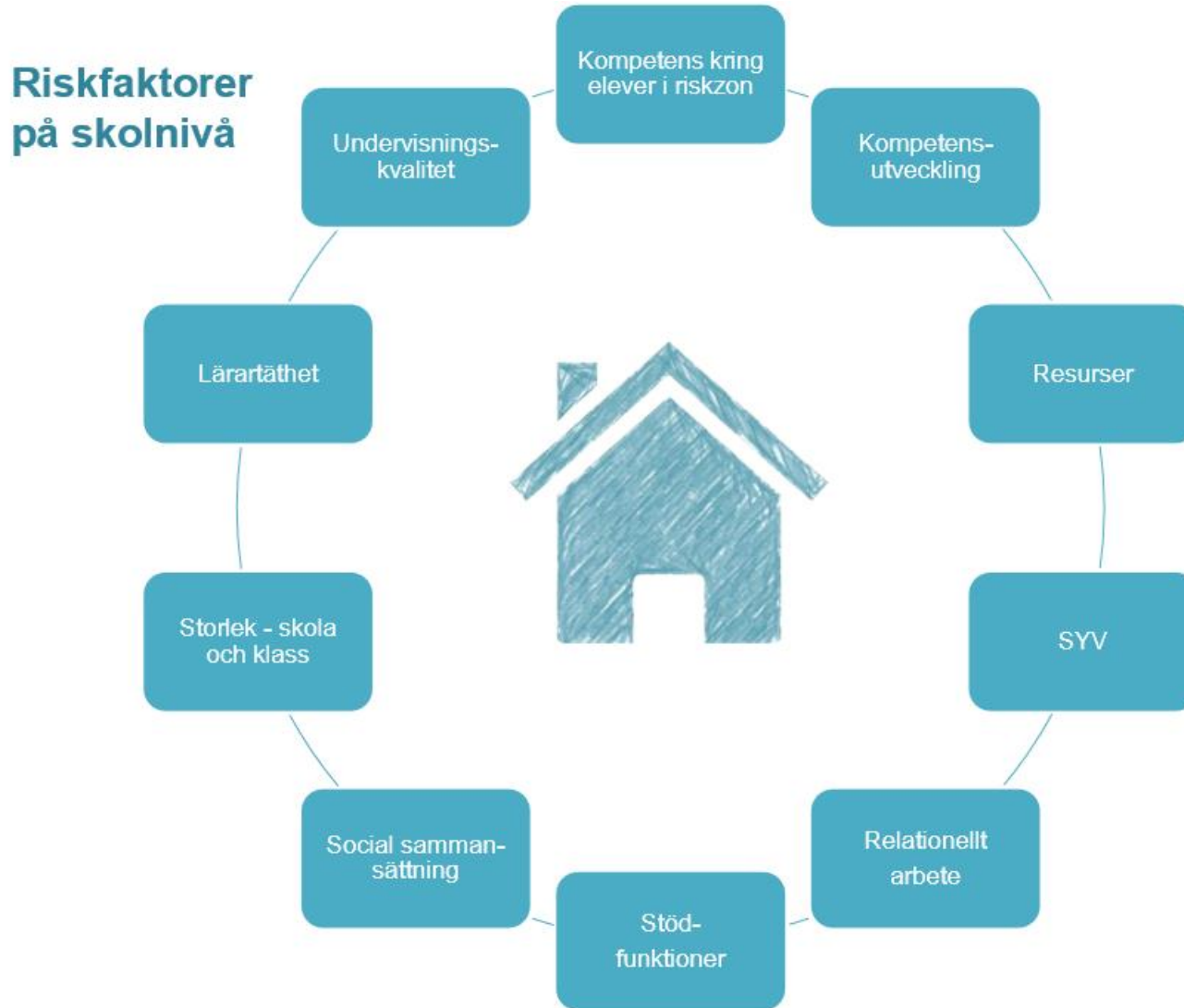
**OBS! KAN GÖRAS I FORM AV SKRIVEN TEXT
ALTERNATIVT ETT BILDSPEL med förklarande text**

Resurser, aktiviteter, organisation, ledning, resultat och effekter

Byggstenar

Utvecklingsfaktorer (riskfaktorer på skolnivå)

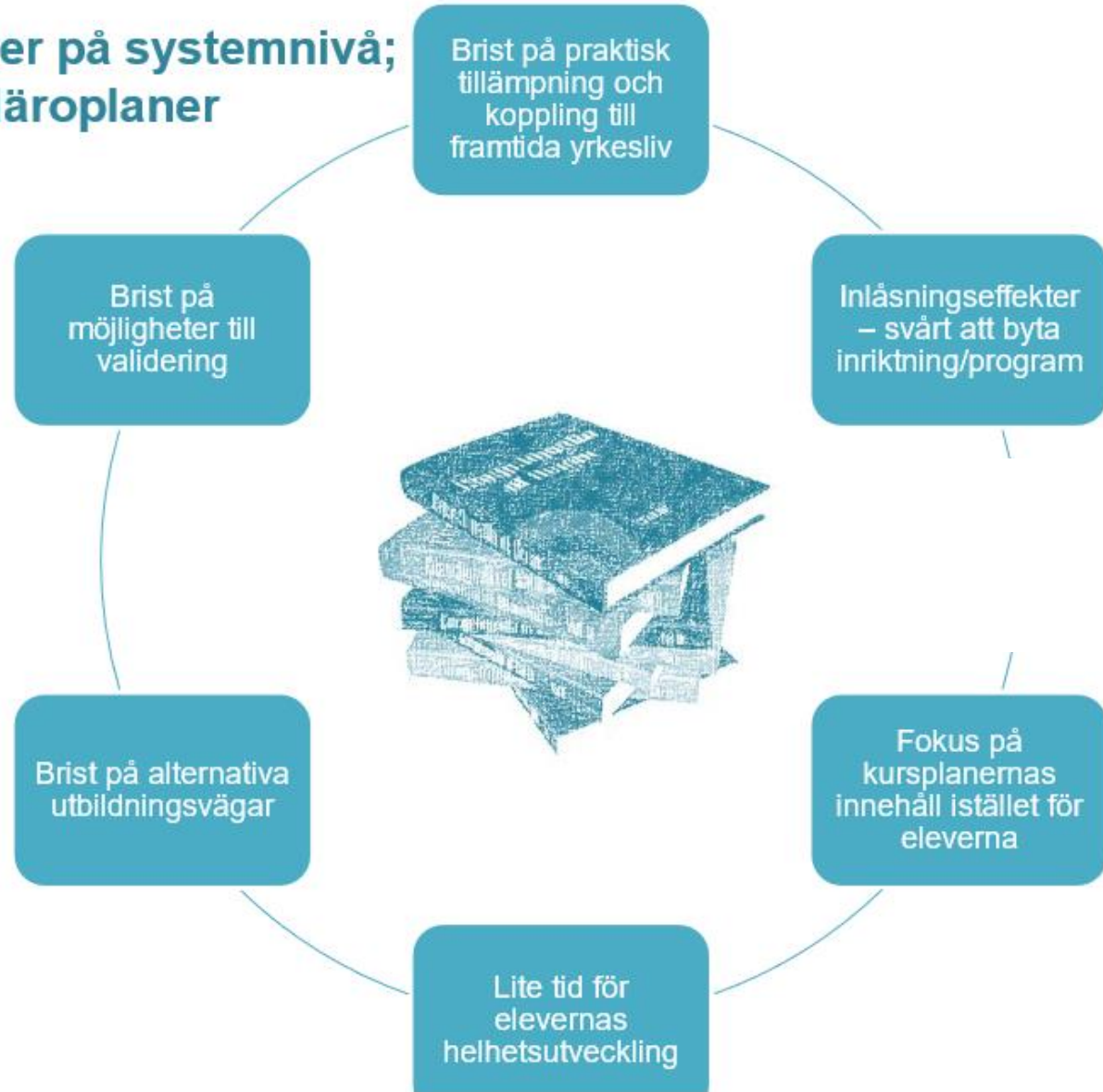

Anpassat från
Dale (2011)

Utvecklingsfaktorer (riskfaktorer på skolnivå)

Anpassat från Dale (2011)

Riskfaktorer på systemnivå; kursplan, läroplaner

”För att intervensera i avbrottsprocessen menar forskare att lösningen *ur ett skolperspektiv*, är att arbeta för att öka **elevers *anknytning/involvering* (engagement)** med skolan och skolarbetet inom ett antal kritiska områden vilka har utgångspunkt i de riskfaktorer som lyfts fram ovan. Forskningen visar att det mest effektiva arbetet som ger *hållbara resultat* över tid karaktäriseras av strategier som berör både *på institutions- och individnivå*.

Det handlar om att med *riktade insatser på individnivå* utifrån behov som exempelvis att stötta elever att utveckla **produktiva beteendemönster som främjar skolarbetet genom:**

- **Ökad närvaro**
- **Studiestöd, stöd i olika ämnen, studieverkstäder m m**
- **eller att göra olika typer av anpassningar för att tillgängliggöra undervisningen och erbjuda olika former av stöd,**
- **Samt bygga förtroendefulla relationer mellan elever och personal.**

Parallellt med dessa riktade insatser till elever och grupper, behöver även skolor fokusera på ett *proaktivt preventivt arbete av mer universell karaktär som berör hela skolan genom att ex.*

- ***att främja ett tryggt klimat,***
- ***erbjuda undervisning av hög kvalitet som präglas av elevcentrerade arbetssätt där kurs och läroplaner som utgår från elevers skilda erfarenheter och förutsättningar,***
- ***ge tillgång till studie- och yrkesvägledning, samt utforma effektiva system och rutiner kring närvaro och progression för att fånga upp elever i behov av stöd. Det organisatoriska strukturerna och utrymmet skapar förutsättningar för att kunna arbeta elevcentrerat möta elevers skilda behov (s 8, Skolverket, 2019)***

Ex Hagaskolan, Henån skola, Ängås skola, Sotenässkolan och
Valboskolan

Skolverket

Redovisning av regeringsuppdrag

Arbetsätt, modeller och verktyg – förstärkt mentorskap –exempel Henån

- **Täta samtal** och **samverkan** med varje elev samt **undervisande lärare**
- **Utvärdering** och **bearbetning** av insatser samt extra anpassningar med varje identifierad elev
- **Följa upp mål eleven själv valt** (så att dessa blir levande)
- **Strukturerat systematiskt arbete** kring **trivsel, trygghet, närvaro och skolanknytning** genom samtal med elever och lärare i arbetslaget
- **Uppföljning** med **lärare/elevhälsa** och **samarbete** med **vårdnadshavare**
- Tydliga rutiner på hur närvaro/frånvaro följs upp

